Tractaet van t'Bestant/

ghemaeckt ende besloten binnen de Stadt eñ Cité van Antwerpen/ den negensten Aprilis 1609. door den tijt van twaelf Jarẽ/ tusschen de Commissarisen van de Serenissime Princen/ Eertshertoghen/ Albert ende Isabella Clara Eugenia/ soo wel in den naem vande Majesteyt Catholicke/ als dẽ haeren: met de Commissarisen ende Ghedeputeerde vande Illustre Heeren Staten Generael vande vereenichde Provincien der Nederlanden: Ende dat door het tusschen-comen/ ende met advijs vande Heeren Ambassadeurs vande Coningẽ/ den Alder-Christelicksten/ende van groot Bretaignien.

IN S'GRAVEN HAGHE,
By Hillebrant Iacobsz. ghesvvoren Drucker vande Hoghe moghende Heeren, die Staten Generael vande Gemunieerde Provintien der Nederlanden.
Met Privilegie.

ALsoo de Serenissime Princen/ Eertz-Hertogen/ Albert ende Isabella Clara Engenia/ etc. ghemaeckt hadden den vier ende twintichsten Aprilis/ inden Jare duysent ses hondert eñ seven / een Bestandt ende ophoudinghe van Wapenen voor acht Maenden/ met de Illustre Heeren / die Staten Generael vande Vereenichde Provincien der Nederlanden / in qualiteyt/ ende als d'selve houdende voor vrije Staten / Provintiẽ/ ende Landen/ opte welcke syluyden niet en pretenderen : Welcke Bestandt moste worden gheratifieert / met ghelijcke verclaringhe/ by de Majesteyt vanden Catholijcken Coninck / voor soo veel hem t'selve mochte aengaen / eñ die voorsz Ratificatie / ende verclaringhe overghelevert aende voorsz Heeren Staten/ drie Maenden nae tselve Bestandt / ghelijck ghedaen is / by opene Brieven vanden achthienden Septembris inden selven Jare / Ende daerenboven ghegheven aende voorsz Heeren Eertz Hertoghen/ Procuratie speciael den thienden Januarij sesthien-hondert ende acht / Omme soo in syne/ als haere namen te doen tghene sylupden souden oordeelen behoorlijck omme te comen tot eene goede Vrede/ ofte een Bestandt voor lange Jaren : In ghevolch van welcke Procuratie / die voorsz Heeren Eertz Hertoghen oock by haere Brieven van Commissie vanden seven ende twintichsten vande selve Maent/ ghenomineert / ende ghedeputeert hadden Commissarisen omme te handelen/ ende tracteren inde voorsz namen ende qualiteyten/ ende by die ghelegentheyt gheconsenteert ende gheaccordeert / dat het voorsz Bestandt soude worden verlenget ende ghecontinueert/ tot verscheyden reysen/ ende selfs den twintichsten Mey/ tot het eynde vanden Jare sesthien-hondert ende acht/ Maer tot meer reysen vergadert gheweest zijnde / metten Ghedeputeerden vanden voorsz Heeren Staten / die oock vanden selven Procuratie eñ Commissie hadden/ gedateert den vijfden Februarij des voorsz Jaers/ en hadden niet eens kunnen worden opte voorsz Vrede/ omme veele groote swaricheyden onder heinluyden ontstaen: Ter welcker oorsaecken die Heeren Ambassadeurs vanden Coninghen/ den Alder-Christelijcksten / ende van groot Bretaignien / die Chur-Fursten / Paltz / ende van Brandenburch / die Marck-Grave van Ansbach/ ende Landt Grave van Hessen/ ghesonden opte plaetse/ van weghen die voorsz Heeren Coninghen / ende Princen / omme te helpen vorderen een soo goet werck / siende dat syluyden ghereet waren omme te scheyden/ ende breecken die gheheele handelinghe/ hadden gheproponeert een Bestandt voor langhe Jaren/ op seeckere conditien begrepen in een geschrift/ ghegheven van haren t'weghen/ aende eene/ ende andere / met begeerte ende vermaninghe haer daer mede te willen conformeren / Op welcke gheschrifte verscheyden andere swaricheden wederom ontstaen zijnde / waren ten lesten op huyden den neghenden Aprilis duysent ses hondert ende negen/ vergadert Messire Ambrosio Spinola / Marquis van Benaffro / Ridder vande Ordre

vanden gulden Vliese/ vanden Raedt van State / ende vanden Oorloghe van syne Catholijcke Majesteyt/ Maistre de Camp Generael vã syne Legers/ etc: Heer Jehan Richardot / Ridder / Heere van Barly / vanden Raedt van State/ Hooft-President vanden prive Raedt van hare Hoocheden/ etc: Jehan de Mancicidor/ vanden Raedt vanden Oorloghe / ende Secretaris van syne voorsz Catholycke Majesteyt: De eerwaerdige Pater Broeder Johã Neyen/ Commissaris generael vande Ordre van Sint Francois inde Nederlanden/ ende Heer Louys Verreycken/ Ridder/ Audiencier / ende eerste Secretaris van hare voorsz Hoocheden / In crachte vande brieven van Procuratie vande voorsz Heeren Eertz Hertoghen / omme te tracteren soo in haren namen/ als inden naem vanden voorsz Heere Catholijcken Coninc/ den inhoudt van welcke Procuratie hier nae is gheinsereert/ mit die vanden voorsz Heere Coninck vande eene zijde / ende Heer Wilhem Lodewijck / Grave van Nassau/ Catzenelleboghen/ Vianden/ Dietz/ etc. Heere van Bilsteyn / Gouverneur ende Capiteyn Generael van Vrieslandt / Stadt Groeningen / ende Ommelanden / Drenthe / etc: Heer Walraven / Heere van Brederoode/ Vianen/ Burchgraef van Vtrecht/ Heere van Ameyden/ Cloetinghen/ etc: de Heere Cornelis van Gendt/ Heere van Loenen / eñ Meynerswijck/ Burgh-Graef/ ende Rechter van het Rijck / eñ vande Stadt van Nimmeghen: Heer Johan van Oldenbarnevelt/ Ridder/ Heere vanden Tempel/ Rodenrijs/ etc. Advocaet/ ende Bewaerder van tgroote Zeghel/ Charteren / ende Registeren van Hollandt ende West-Vrieslandt: Heer Jacques de Malderee/ Ridder/ Heere van Heyes/ etc. eerste ende representerende den Adel inde Staten/ ende Raedt van het Graefschap van Zeelandt: d'Heeren/ Gerardt van Renesse/ Heere vander Aa/ van Streefkercken/ NieulecKerlant/ etc. Gellius Hillama/ Doctor inde Rechten/ Raedt ordinaris inden Raedt van Vrieslandt: Jehan Sloeth/ Heere van Sallick / Drossaert van het landt van Vollenhoo / ende Casteleyn vande Heerlijckheyt Cuinder: ende Abel Coenders van Helpen/ Heere in Faen / ende Cantes/ inden naem vande voorsz Heeren Staten / oock in crachte van hare Brieven van Procuratie ende Commissie/ van ghelijcken hier naer gheinsereert ter anderen/ Die welcke met interventie ende deur het advijs van Heer Pierre Jeannin / Ridder/ Baron van Chagni/ ende Monjheu/ Raedt vanden Alder-Christelijcksten Coninck / in synen Raedt van State/ ende synen Ambassadeur extraordinaris aende voorsz Heeren Staten/ ende Heer Elye de la Place / Ridder / Heere van Russy / Burchgraef van Machault/ oock Raedt inden voorschreven Raedt van State/ ordinaris Edelman vande Camer vanden voorsz Coninck / Baillieu eñ Capiteyn van Vitry le Francois / ende synen Ambassadeur ordinaris residerende by de voorsz Heeren Staten / Heer Richard Spencer/ Ridder/ Edelman ordinaris vande privee Camer vanden Coninck van Groot Britannien / ende synen Ambassadeur extraordinaris aende voorsz Heeren Staten / ende Heer Rodolphe Winwoud/ Ridder/ Ambassadeur ordinaris/ eñ Raet vanden voorsz Coninck inden Raedt van State der voorsz Provincien/ gheaccordeert zyn inde forme ende maniere die hier nae volcht.

Inden

I.

IN Den eersten die voorsz Heeren EertzHertoghen verclaren/ soo in haren namen / als inden naem vanden voorsz Heere Coninck / dat sylupden te vreden zijn te tracteren mette voorsz Heeren Staten Generael vande Vereenichde Provintien / in qualiteyt / ende als de selve houdende voor vrije Landen/ Provintien/ ende Staten/ op de welcke sylupden niet en pretenderen / eñ te maecken met haer inde voorsz namen ende qualiteyten/ gelijck sy doen by dese jegenwoordige/ een Bestandt/ opte conditien hier nae beschreven ende verclaert.

II.

Te weten/ dat t'voorsz Bestandt sal wesen goet/ vast/ ghetrou/ eñ onverbreeckelijck/ ende voor den tijdt van twaelf Jaren / ge duerende de welcke wesen sal ophoudinge van alle acten van vyantschap / van wat fatsoen dat die zijn/ tusschen den voorsz Heeren Coninck/ EertzHertogen/ eñ Staten Generael/ soo ter Zee/ andere Wateren / als te Lande / in alle hunlieden Coninckrijcken/ Landtschappen/ Landen/ ende Heerlijckheyden / ende voor alle haerlupder Ondersaten ende Inwoonderen van wat qualiteyt ende conditie die zijn/ sonder uytsonderinghe van plaetsen ofte persoonen.

III.

Een yegelijck sal behouden / ende datelijck gebruycken die Landtschappen/ Steden/ Plaetsen/ Landen/ ende Heerlyckheydẽ die hy jegenwoordich houdt ende besidt/ sonder daerinne getroubleert ofte belet te worden / in wat manieren dattet zy/ gheduerende t'voorsz Bestandt : Daer onder men verstaet te begrijpen die Vlecken/ Dorpen / Gehuchten / ende platte Landẽ / die daer van dependeren.

IIII.

Die Ondersaten ende Inwoonderen vanden Landtschappen vandẽ voorsz Heeren Coninck/ EertzHertogen/ eñ Staten/ sullen gheduerende dit Bestandt alle goede correspondentie/ ende vrientschap te samen hebben / sonder te ghedencken die offensien ende schaden die sylupden hier voorzen hebben gheleden: sullen oock mogen comen eñ blijven inde Landtschappẽ d'een vande andere/ eñ daer doen hare trafficque/ eñ commercien in alle verseeckertheyt / soo ter Zee/ andere Wateren/ als te Lande / t'welck nochtans den voorsz Heere Coninck verstaet te wesen gerestringeert/ ende gelimiteert aende Coninckrijckẽ/ Landtschappen/ Landen/ ende Heerlijckheyden / die hy houdt ende besidt in Europa/ ende andere plaetsen ende Zeen / alwaer die Ondersaten vande Coningen/ ende Princen/ die syne vrienden ende gheallieerden zijn / hebben die voorsz trafficque by onderlinge bewillinge : Eñ aengaende die plaetsen/ Steden/ Porte/ ende Havenen/ die hy houdt buyten de voorsz Limiten / dat die voorsz Heeren Staten/ ende hare ondersaten daer niet en sullen moghen exerceren eenige trafficque/ sonder expresse toelatinghe vanden voorsz Heere Coninck: wel sullen sylupden d'voorsz trafficq mogen doen (indien henlupden sulcx goet dunckt) inde Landen van alle andere Princen/ Potentatẽ/ eñ Volckeren diet henlieden sullen willen toelaten (oock buyten de voorsz Limiten) sonder dat den voorsz Heere Coninck/ syne Officieren ende Ondersaten/ die van hem dependerẽ/ sullẽ doen eenich belet uyt dier oorsake aende Princen/ Potentatẽ/ ende Volckeren/ die henlieden d'selve hebben toegelaten ofte sullen toelaten/

 noch

noch van gelijcken aen henluyden/noch aenden particulieren/ mettē welcken
sylupden gedaen hebben/ende doen sullen de voorsz trafficque.

V.

Ende terwijlen noodich is een goeden langhen tijdt om t'adverteren den
ghenen die buyten die voorsz limiten met macht ende Schepen zijn / om te
desisteren van alle acten van hostiliteyt / Is gheaccordeert dat het Bestandt
daer niet en sal beginnen dan van huyden in een Jaer : welverstaende dat in-
dien het advis van tvoorsz Bestandt daer eer can wesen / dat van alsdan de
vyandtschap daer ophouden sal : maer indien na den voorsz tijt van een Jaer
eenighe acte van hostiliteyt daer sal zijn ghedaen / de schade sal sonder uytstel
worden ghereparecrt.

VI.

Die Ondersatē/ eñ Inwoonders vande Landē vandē voorsz Heere Coninc/
Eertz Hertogen/ende Staten/doende trafficque inde Landen/ die eene vande
andere/en sullen niet gehouden wesen te betalen meerder rechten/ende impo-
sitien als die Ondersaten/ende die vanden vrienden / ende gheallieerden / die
minst sullen zijn beswaert.

VII.

Sullen oock die Ondersaten ende Inwoonders vanden Landen vanden
Heeren Staten/ hebben die selve verseeckertheyt ende vryheyt inde Landen
vande voorsz Heeren Coninck ende Eertz Hertogen/die geaccordeert is/aende
Ondersaten vanden Coninck van Groot Britannien/ by het leste Tractaet
vande Vrede/ende die secrete Articulen/ ghemaeckt metten Connestabel van
Castilien.

VIII.

Van gelijcken en sullen die Cooplupden / Schippers / Piloten / Scheeps-
volck/hare Schepen/Coopmanschappen/ Waren/ende andere goederen/haer
toebehoorende/niet mogen aengeslagen nochte ghearresteert worden / tzy in
crachte van eenich bevel generael ofte particulier / ende voor wat sake dattet
zy/van Oorloge ofte andersints / selfs niet onder pretext van hem daer van te
willen laten dienen voorde conservatie ende beschermenisse des Landts/ daer
onder men nochtans niet en verstaet te begrijpen die aenslagingen eñ arresten
vande Justitie/deur de ordinaris wegen/ ter oorsake vande eyghen schulden/
obligatien/ende bundige contracten vanden ghenen jegens den welcken die
voorsz aenslagingen sullen zijn gedaen / daer inne geprocedeert sal worden/ge-
lijck ghebruyckelijck is/nae recht ende redenen.

IX.

Ende ten opsien vande handelinghe der Nederlanden / ende die lasten ende
Impositien/die geheven sullen worden op de koopmanschappen: Indien hier
nae bevonden wort dat daer inne is exces/ eñ dat die geincommodeert wort ter
eerster requisitie/die gedaen sal worden/ter eene ofte andere zijde/ sullen Com-
missarisen ghedeputeert werden / omme die te reguleren ende modereren / by
gemeen advis/ ist doenlijck : sonder dat daeromme het Bestandt sal gebroken
zijn/ indien sylupden niet en connen accorderen.

X.

Indien eenige sententien eñ vonnissen gegevē waren tusschē persoonen van
verscheyden partijen / niet ghedefendeert wesende / tzy in materie civile ofte
crimineele / die en sullen niet mogen geexecuteert werden jegens die persoonen
der gecondempneerden / nochte hare goederē / gedurende tvoorsz Bestandt.

Brieven

XI.

Brieven van Marque ende represalien en sullen niet geaccordeert worden/ gheduerende den voorsz tijdt/ ten zy met kennisse van saecken/ ende in saecken/ inde welcke t'selve is toegelaten bijde Keyserlijcke Wetten ende constitutien/ ende nae de ordre ghestelt bijde selve.

XII.

Men en sal niet mogen aen-comen/ inne comen/ ofte blijven inde Havenen/ Bayen/ Playen/ ofte Reeden vandẽ Landen/ d'eene vande andere/ met Schepen ende volck van Oorloghe/ in getal t'welck soude mogen suspitie gheven/ sonder verlof ende toelatinghe vanden ghenen/ onder de welcken de voorsz Havenen/ Bayen/ Playen/ ende Reeden zijn/ ten ware men gedreven werde deur tempeest/ ofte gedrongen werde t'selve te doen deur noodt/ ende omme te schuwen eenighe periculen vande Zee.

XIII.

Die ghene opten welcken die goederen zijn aengeslagen eñ geconfisqueert/ ter oorsaecke vanden Oorloghe/ ofte hare erfghenamen/ ende die haer recht hebben/ sullen gebruycken die selve goederen geduerende het voorsz Bestandt/ ende sullen die possessie vandien aennemen by haer eygen authoriteyt/ ende in crachte van dit Tractaet/ sonder dat van noode zy te hebben recours aende Justitie; niet tegenstaende alle incorporatien voorden Fisque/ verpandinghe/ ghedaen giften/ tractaten/ accoorden/ ende transactien/ ende wat renuntiatien souden moghen gestelt zijn inde voorsz transactien/ omme upt te sluyten van een ghedeelte vande goederen/ den ghenen die de selve behooren toe te comen: met laste nochtans datse daer van niet en sullen mogen disponeren/ nochte de selve beswaren ofte verminderen/ hangende den tijdt van't voorsz ghebruyck/ ten ware sylupden verworven hadden toelatinge vande voorsz Heeren Ertz-Hertoghen/ ofte Staten.

XIIII.

T'welck oock plaetse hebben sal ten proffite vande Erfgenamen van wijlen den Heere Prince van Orangien/ selfs voor de rechten die sy hebben inde Salines van het Graefschap van Bourgoingne/ die henlieden sullen weder gegeven eñ gelaten worden/ selfs mette Bosschen die daer van dependeren. Eñ aengaende het proces van Chastelbelin/ gheinstitueert by het leven van wijlen den voorsz Heere Prince vã Orangien/ int Hoff van Mechlen/ jegens den Procureur generael vanden Catholijcken Coninck/ die voorsz Heeren Ertshertoghen beloven ter goeder trouwen henluyden te doen geven Justitie binnen een Jaer/ nae dat vervolch by hen sal wesen ghedaen/ sonder eenighe uptstel in alle rechtveerdicheyt ende sinceriteyt.

XV.

Indien die Fisque heeft doen vercoopen vande eene ende andere zijde eenighe geconfisqueerde goederen/ die gene/ die welcke die souden behooren upt crachte van het jeghenwoordich tractaet toe te behooren/ sullen ghehouden wesen haer te contenteren/ met interest vanden prijs jeghens den penninck sesthien/ omme t'elcken Jare/ gheduerende het Bestandt/ betaelt te worden/ op de naersticheyt vandẽ geenen die besitten de voorsz goederen: andersins sal hen luyden gheoorloft sijn hen te addresseren aende vercochte grondẽ ende erven.

XVI.

Maer indien de voorsz vercoopinghen ghedaen waren by Justitie/ voor goede

goede ende wettelijcke ſchulden vanden geenen die de voorſz goederen plagen toe te behooren voor de confiſcatie / t'ſal henluyden gheoorloft zijn / ofte hare erfgenamen / ende recht vanden ſelven hebbende / die nae haer te nemen / betalende den prijs binnen een Jaer / te reecken van den dach van het jeghenwoordich tractaet / nae welcken tijt ſy luyden daer toe niet meer en ſullē ontfanghen worden. Ende de voorſz aenneminghe ende hercoopinghe by haer ghedaen zijnde / ſullen ſy luyden daer van moghen diſponeren ghelijck haer goetduncken ſal / ſonder dat van noode ſal weſen te verwerven eenighe andere toelatinge.

XVII.

Men en verſtaet nochtans niet de voorſz nae haer neminghe plaetſe te geven voor de vercochte huyſen / om deſe oorſaecken ghelegen inden Steden / omme de groote incommoditeyt eñ notable ſchaden / die ontfanghen ſouden de vercrijghers / ter cauſe vande veranderinghen ende reparatien / die ſy luyden ſouden moghen ghedaen hebben inde voorſz huyſen / daer van die liquidatie ſoude weſen te ſeer lanck ende beſwaerlijck.

XVIII.

Ende ſoo veel aengaet die reparatien ende verbeteringhen / ghedaen aen andere vercochte goederen / daer van die hercoopinghe is toeghelaten / indien die worden gepretendeert / de ordinaris Rechters ſullen recht doen met kenniſſe van ſaecken / blijvende die gronden ende erven gehypothequeert voor de ſomme daer toe die verbeteringhen ſullen worden geliquideert / ſonder dat nochtans gheoorloft ſal weſen aende voorſz coopers te ghebruycken recht van retentie / omme daer van betaelt ende voldaen te weſen.

XIX.

Indien eenige fortificatien ofte publicque werckē gedaen zijn / vande eene ofte andere ſyde / met toelatinge eñ authoriteyt van de ſuperieurs / inde plaetſe daer van reſtitutie behoort ghedaen te worden / door het jeghenwoordich tractaet: De eyghenaers van dien ſullen ghehouden weſen haer te contenteren / met de eſtimatie die ghedaen ſal worden by de ordinaris Rechters / ſoo vande voorſz plaetſen / als vande Juriſdictie die ſy daer hadden / t'en ware partijen onderlinghe accordeerden.

XX.

Aengaende die goederē van Kercken / Collegien / ende andere Pieuſe plaetſen / ghelegen inde vereenichde Provintien / de welcke waren Leden dependerende vande Kercken / Beneficien / ende Collegien die zijn vande ghehoorſaemheyt vande Ertſ hertogen / t'gene niet vercocht en is gheweeſt voor den eerſten Januarij 1607. ſal henluyden weder ghegeven ende gherestitueert worden / ende ſullen daer inne weder commen / oock by haer eyghen auctoriteyt ende ſonder behulp van Juſtitie / omme t'ſelve te ghebruycken gheduerende het Beſtant / ende ſonder daer van te moghen diſponeren nae dat hier vooren gheſeyt is. Maer voor den geenen die vercocht zijn voor den voorſz tijt / ofte gegeven in betalinge by de Staten van eenighe Provincie / die rente vande prijs ſal haer betaelt worden t'elcken Jare / naer advenāt den penninc ſeſthien / by de Provintie die de voorſz vercoopinge ſal hebben gedaen / ofte de voorſz goederen gegeven in betalinghe / ende oock geaſſigneert in ſulcke maniere / dat ſy moghen weſen verſekert. Van ghelijcken ſal ghedaen ende gheobſerveert worden vande ſyde vande voorſz Heeren Ertſ hertoghen.

Die

XXI.

Die geenen aen den welcken die geconfisqueerde goederen behooren ghe-restitueert te worden/ en sullen niet gehouden wesen te betalen eenighe achterstallen van renten/ lasten/ ende devoiren/ specialick geaffecteert ende gheassigneert op de selve goederen/ voor den tijt dat sy luyden die niet en hebben gebruyct. Ende soo sy luyden vervolcht ofte ghemaept worden vande eene ofte andere sijde/ sullen werden gherenvoyeert, als gheabsolveert.

XXII.

Men en sal oock niet moghen pretenderen voor die goederen die vercocht ofte gheaccordeert zijn / omme gedijckt ofte herdijckt te worden/ anders als die opstallen daer vooren die possesseurs hen hebben verbonden by de tractaten daer toe gemaect/ met den interest vande gefurneerde penningen / indien eenige gegeven zijn/ oock nae advenant vanden penninc sesthien / als boven.

XXIII.

Die jugementen gegeven/ omme die goederen ende rechten geconfisqueert/ met partien die gekent hebben den Rechter / ende wettelijck zijn ghedefendeert gheweest/ sullen houden/ ende en sullen de ghecondemneerden niet ontfanghen worden om die tegen te seggen/ t'en ware deur ordinairis weghen.

XXIIII.

Die voorsz Heeren Eertshertogen ende Staten / sullen committeren elck int sijne: Die Officiers ende Magistraten tot de administratie van de Justitie ende politie inde Steden ende stercke plaetsen/ de welcke deur het jeghenwoordich tractaet behooren gherestitueert te worden aende proprietarissen/ omme die te ghebruycken gheduerende het Bestandt.

XXV.

Die meublen geconfisqueert/ ende die vruchten die vervallen sijn voor het besluyt van het jegenwoordich tractaet/ en sullen niet subject wesen tot restitutie.

XXVI.

De actien mobiliairen/ de welcke gheremitteert zijn by den voorsz Heeren Eertshertogen ofte Staten/ tot proffijte van particuliere schuldenaers / voor den eersten Januarij sesthien hondert ende seven / sullen blijven uytghedaen vande eene ende andere zijde.

XXVII.

Den tijt die gelopen heeft gheduerende den Oorloghe / te beginnen sedert den Jare 1567. en sal niet ghereкent worden omme te maecken prescriptie tusschen den gheenen die waren van verscheyden parthijen.

XXVIII.

Die geene die gedurende den Oorloghe vertrocken zijn in neutrale Landen/ sullen ghenieten de vruchten van dit Bestant / ende sullen mogen wonen daer hun t'selfde goet dunckt/ selfs wederkeeren in hare oude woonplaetsen/ omme daer te wonen in alle seeckerheydt/ onderhoudende de Wetten vanden Landen/ sonder dat ter oorsake van hare woninghe (die sy luyden sullen doen in wat plaetse dattet sy) hare goederen sullen moghen werden aenghestagen/ ofte sy luyden gheprivеert van het ghebruyck der selver.

XXIX.

Daer en sullen geen nieuwe Forten gemaect worden gedurende t'voorsz Bestant inde Nederlanden/ vande eene ofte andere zijde.

XXX.

Die Heeren van den huyse van Nassou/ en sullen niet moghen werden vervolcht

volcht ofte gemolesteert/ in hare persoonẽ ofte goederen/ geduerende t'voorsz Bestant: voor de schulden ghecontracteert by wylen den Heere Prince van Orangien/ sedert den Jare vijfthien-hondert seven ende tsestich aff tot sijn overlijden toe/ noch voor de vervallen lastẽ/ geduerende het saisissement ende annotatie der goederen/ die daer mede waren belast.

XXXI.

Indien eenighe contraventie van dit Bestant ghedaen ware deur eenighe particulieren/ sonder bevel vanden voorsz Heeren Coninck/ Eertshertogen/ ofte Staten / die schade sal worden ghereparεert ter selver plaetse daer die contraventie sal wesen ghedaen / indien sy aldaer werden achterhaelt / ofte wel tot hare woonplaetse/ sonder dat sy luydẽ elders sullen mogen vervolcht worden in hare lichamen ofte goederen/ in wat manieren dattet zy. Ende en sal niet geoorloft wesen te commen tot de wapenen ofte breecken van dit Bestant ter oorsake van dien: maer sal wel toeghelaten zijn inghevalle van openbare weygeringhe van Justitie hem te voorsien/ gelijck ghebruyckelick is/ by brieven van marcque ofte represalien.

XXXII.

Alle onterffenissen ende dispositien ghedaen in haet vander Oorloghe/ zijn verclaert nul/ ende ghehouden als niet gheschiet.

XXXIII.

Die Ondersaten ende Inwoonderen der Landen van den Heeren Eertshertogen ende Staten/ van wat qualiteyt ofte conditiẽ die sijn/ zijn verclaert capabel omme te succederen / die eene d'andere / soo deur testament als sonder testament/ nae de coustumen vande plaetse/ ende indien eenighe successien hier te voren vervallen syn aen eenighe vande selve/ sy sullen daerinne werden ghehanthout/ ende gheconserveert.

XXXIIII.

Alle ghevanghens van Oorloge sullen ontslaghen werden vande eene ende andere syde/ sonder te betalen eenich rantzoen.

XXXV.

Ende ten eynde het jegenwoordich tractaet te beter mach worden onderhouden/ beloven respectivelick die voorsz Heeren Coninck / Ertzhertoghen ende Staten/ die goede hant te houdẽ/ ẽn gebruycken hare macht ende middelen een yegelick inden sijnen/ omme te maecken die passagien vry/ ende die Zee ende revieren navigabel/ ende seecker jeghens die incursien van Mentmakers / Zeeroovers / Loopers / ende Roovers/ ende indien sy luyden die kunnen apprehenderen/ die selve te doen straffen mit rigeur.

XXXVI.

Beloven boven dien niet te doen jegens ofte in preiuditie van dit jegenwoordich tractaet/ nochte gedogen gedaen te worden/ directelic oft indirectelick/ ende indien t gedaen ware/ t'selve te doen repareren sonder eenighe swarichheyt nochte uytstel / Ende tot onderhoudinge van alle t'ghene voorsz is verbinden sy henlieden respectivelijck (selfs die voorsz Heeren Coninck ende Eertzhertoghen hare successeurs) ende voor de bundicheyt vande selve verbintenisse/ renuncieren alle wetten/ coustumen / ende andere saecken daerjegens strijdende.

XXXVII.

Dit jegenwoordich tractaet sal geratificeert ẽn geapprobeert worden by den voorsz Heeren Coninc/ Eertzhertogen ende Staten/ ende die brieven van ratificatie

ratificatie vande voorſz Heerē Eertſhertogē eñ Statē by die eene den anderē overgelevert in goede eñ behoorlijcke forme/ binnen vier dagē/ Eñ aengaende die ratificatie vande voorſz Heere Coninck/ die voorſz Heeren Eertzhertogen hebben belooft eñ ſullen gehouden weſen d'ſelve te gheven binnen drie maenden/ oock in goede ende behoorlijcke forme / ten eynde de voorſz Heeren Statē/ hare onderſaten ende inwoonderen/ moegen ghebruycken het voorſz Beſtant vol comelijck ende in alle verſeeckerheydt.

XXXVIII.

Het jeghenwoordich tractaet ſal alomme daer ſulcx behoort ghepubliceert worden/ terſtont nae dat die ratificatie ſal weſen ghedaen by den voorſz Heere Eertzhertogen ende Staten/ ceſſerende van alſnu alle acten van vyantſchap.

ALdus ghedaen ende gheſloten inde Stadt ende Cité van Antvverpen, den voorſz negenden April int jaer duyſent ſes hondert ende negē, ende getekent by den Heeren Ambaſſadeurs vanden Coninghen den Alder-Chriſtelijcxſten, ende van groot Britagnien, als middelaers, ende den Ghedeputeerden vande Heeren Eertzhertogē ende Staten, VVas onderteeckent. *P. Iannin, Elye de la Place, Ri: Spencer, Rodolphe VVinvvood, Ambroſio Spinola, le Preſ[t]. Richardot, Iú: de Mancicidor, Fr: Iehan Neyen, L. Vereycken, Guillaume Louys Conte de Naſſau, VV. v. Brederode, Cornelis van Gent, Iohan van Oldenbarnevelt, I. de Malderee, G. de Reneſſe, G. Hillama, Iohan Sloeth, Ab: Coenders.*